

סיפור בקיעת הים (פרק י"ד) – המטרות המוצהרות והמטרה הנסתרת לפרשת בשלח (ע"פ שעור מאת הרב אלחנן סמט)

התקיימו תו	3. (כא) ויט משה את ידו על הים 4. ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה 5. וישם את הים לחרבה	2. (כז) ויט משה את ידו על הים וישב הים לפנות בקר לאיתנו
ישראל לעומת מצרים "בתוך הים"	6. (כב) ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה	4. וינער ה' את מצרים בתוך הים 5. (כח) וישבו המים ויכסו... חיל פרעה... 6. (כט) ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים
המרדף וסיומו	7. (כג) וירדפו מצרים ויבאו אחריהם... אל תוך הים	7. (ל) וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים

8. דברי ההרגעה של משה במחצית הראשונה מתקיימים במחצית השנייה:

א	ב
התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תספו לראתם עוד עד עולם	ויושע ה' ביום ההוא את ישראל... וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים

9. ראב"ע בביאורו הארוך לפסוק יג

יש לתמוה: איך יירא מחנה גדול של שש מאות אלף איש מהרודפים אחריהם? ולמה לא יילחמו על נפשם ועל בניהם? התשובה: כי המצרים היו אדונים לישראל, וזה הדור היוצא ממצרים למד מנעוריו לסבול עול מצרים ונפשו שפלה. ואיך יוכל עתה להילחם עם אדוניו, והיו ישראל נרפים ואינם מלומדים למלחמה?

10. תהליך השחרור הפסיכולוגי והמנטלי מיראת המצרים

1. (יג) ויאמר משה אל העם: אל תיראו
2. התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום
3. כי אשר ראיתם את מצרים היום
4. לא תספו לראתם עוד עד עולם.
5. (ל) וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים
6. (לא) וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה ה' במצרים
7. וייראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו.

1. שמות י"ג

(יז) ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראיתם מלחמה וישבו מצרימה: (יח) וישב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף ונחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים: (כ) ויסקעו מסכת ויחננו באתם בקצה המדבר: (כא) ויהנה הלך לפניהם יומם בעמוד ענן ולילה וילך לפני העם: (כב) לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם:

2. רש"י על פי המכילתא

כשהקדוש ברוך הוא מתנקם ברשעים שמו מתגדל ומתכבד.

3. ראב"ע בביאורו (הארוך) לפסוק ד

וידעו מצרים - הנשארים, גם הנטבעים לפני מותם, כי אני ה'.

4. הקבלת דברי ה' בין המחציות

דבר ה' בראש מחצית א (א-ד)	דבר ה' בראש מחצית ב (טו-יח)
(א) וידבר ה' אל משה לאמר (ב) דבר אל בני ישראל... ויחננו תחננו על הים (ד) וחזקתי את לב פרעה ורדף אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו וידעו מצרים כי אני ה'.	(טו) ויאמר ה' אל משה... דבר אל בני ישראל ויסעו (טז) ויבאו בני ישראל בתוך הים (יז) ואני הנני מחזק את לב מצרים ויבאו אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו... וידעו מצרים כי אני ה'...

5. רשב"ם

יוצאים ביד רמה - לא היו דואגים כלל עד שראו פרעה ועמו רודפים אחריהם, אז "וייראו מאד".

6. תהילים (ק"ו, ז)

אבותינו במצרים לא השכילו נפלאותיך... וימרו על ים בים סוף.

7. שני הנסים זה לעומת זה

בקיעת הים והכניסה לתוכו	שיבת הים לאיתנו על המצרים	
1. (טז) נטה את ידך על הים ובקעהו 2. ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה	1. (כו) נטה את ידך על הים וישבו המים...	צו ה'

מחצית ב' - פסוקים טו-לא	מחצית א' - פסוקים א-יד
<p>1. (טו) <u>ויאמר ה' אל משה: מה תצעק אלי דבר אל בני ישראל ויסעו.</u> (טז) <u>ואתה הרם את מטך ונטה את ירך על הים ובקעהו, ויבאו בני ישראל בתוך הים ביבשה.</u> (יז) <u>ואני הנני מחזק את לב מצרים ויבאו אחריהם, ואכבדה בפרעה ובכל חילו ברכבו ובפרשיו.</u> <u>וידעו מצרים כי אני ה' בהכבדי בפרעה ברכבו ובפרשיו.</u></p>	<p>1. (א) <u>וידבר ה' אל משה לאמר:</u> (ב) <u>דבר אל בני ישראל וישבו ויחננו לפני פי החירת בין מגדל ובין הים לפני בעל צפן נכחו ותחנו על הים.</u> (ג) <u>ואמר פרעה לבני ישראל נבכים הם בארץ סגר עליהם המדבר.</u> (ד) <u>וחזקתי את לב פרעה ורדף אחריהם ואכבדה בפרעה ובכל חילו וידעו מצרים כי אני ה'.</u></p>
<p>2. (יט) <u>ויסע מלאך האלהים ההלך לפני מחנה ישראל וילך מאחריהם ויסע עמוד הענן מפניהם ויעמד מאחריהם.</u> (כ) <u>ויבא בין מחנה מצרים ובין מחנה ישראל ויהי הענן והחשך ויאר את הלילה,</u> <u>ולא קרב זה אל זה כל הלילה.</u> (כא) <u>ויט משה את ידו על הים ויולך ה' את הים ברוח קדים עזה כל הלילה וישם את הים לחרבה ויבקעו המים.</u> (כב) <u>בני ישראל בתוך הים ביבשה והמים להם חומה מימינם ומשמאלם.</u></p>	<p>2. ויעשו כן. (ה) <u>ויגד למלך מצרים כי ברח העם, ויהפך לבב פרעה ועבדיו אל העם ויאמרו: מה זאת עשינו כי שלחנו את ישראל מעבדנו.</u> (ו) <u>ויאסר את רכבו, ואת עמו לקח עמו.</u> (ז) <u>ויקח שש מאות רכב בחור וכל רכב מצרים, ושלשם על כלו.</u> <u>ויחזק ה' את לב פרעה מלך מצרים וירדף אחרי בני ישראל, ובני ישראל יצאים ביד רמה.</u></p>
<p>3. (כג) <u>וירדפו מצרים ויבאו אחריהם כל סוס פרעה רכבו ופרשיו אל תוך הים.</u></p>	<p>3. (ט) <u>וירדפו מצרים אחריהם ושיגו אותם תנינם על הים.</u> <u>כל סוס רכב פרעה ופרשיו וחילו, על פי החירת לפני בעל צפן.</u></p>
<p>4. (כד) <u>ויהי באשמרת הבקר וישקף ה' אל מחנה מצרים בעמוד אש וענן, ויהם את מחנה מצרים.</u> (כה) <u>ויסר את אפן מרכבתיו וינהגהו בכבדת, ויאמר מצרים: אנוסה מפני ישראל כי ה' נלחם להם במצרים.</u></p>	<p>4. (י) <u>ופרעה הקריב, וישאן בני ישראל את עיניהם והנה מצרים נסע אחריהם וייראו מאד ויצעקו בני ישראל אל ה'.</u></p>
<p>5. (כו) <u>ויאמר ה' אל משה: נטה את ירך על הים, וישבו המים על מצרים על רכבו ועל פרשיו.</u> (כז) <u>ויט משה את ידו על הים וישב הים לפנות בקר לאיתנו ומצרים נסים לקראתו וינער ה' את מצרים בתוך הים.</u> (כח) <u>וישבו המים ויכסו את הרכב ואת הפרשים לכל חיל פרעה הבאים אחריהם בים לא נשאר בהם עד אחד.</u> (כט) <u>ובני ישראל הלכו ביבשה בתוך הים, והמים להם חמה מימינם ומשמאלם.</u></p>	<p>5. (יא) <u>ויאמרו אל משה: המבלי אין קברים במצרים לקחתנו למות במדבר מה זאת עשית לנו להוציאנו ממצרים.</u> (יב) <u>הלא זה הדבר אשר דברנו אליך במצרים לאמר: חדל ממנו ונעבדה את מצרים</u> <u>כי טוב לנו עבד את מצרים ממתנו במדבר.</u></p>
<p>6. (ל) <u>ויושע ה' ביום ההוא את ישראל מיד מצרים וירא ישראל את מצרים מת על שפת הים</u> (לא) <u>וירא ישראל את היד הגדלה אשר עשה ה' במצרים וייראו העם את ה' ויאמינו בה' ובמשה עבדו.</u></p>	<p>6. (יג) <u>ויאמר משה אל העם: אל תיראו. התיצבו וראו את ישועת ה' אשר יעשה לכם היום</u> <u>כי אשר ראיתם את מצרים היום לא תספו לראתם עוד עד עולם.</u> (יד) <u>ה' ילחם לכם ואתם תחשון.</u></p>

